

Zitting 1981–1982

17 362

Verdrag inzake sociale zekerheid tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Republiek Kaapverdië, met bijbehorend Slotprotocol; 's-Gravenhage, 18 november 1981

Nr. 1

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Ter griffie van de Eerste en van de Tweede Kamer der Staten-Generaal ontvangen op 23 maart 1982. De wens dat deze overeenkomst aan de uitdrukkelijke goedkeuring van de Staten-Generaal zal worden onderworpen, kan door of namens een of beide Kamers of door ten minste vijftien leden van de Eerste Kamer dan dan wel dertig leden van de Tweede Kamer te kennen worden gegeven uiterlijk op 22 april 1982.

Aan de Voorzitters van de Eerste Kamer en van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

's-Gravenhage, 8 maart 1982

Ter voldoening aan het bepaalde in het tweede lid van artikel 60 en onder verwijzing naar het derde lid van artikel 61 van de Grondwet, de Raad van State gehoord, heb ik de eer u hierbij de Franse tekst en de vertaling in het Nederlands over te leggen van het op 18 november 1981 te 's-Gravenhage tot stand gekomen Verdrag inzake sociale zekerheid tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Republiek Kaapverdië, met bijbehorend Slotprotocol (Trb. 1982, 20)¹.

Een toelichtende nota bij deze overeenkomst gelieve u hiernevens aan te treffen.

De goedkeuring wordt alleen voor Nederland gevraagd.

Tevens heb ik ter voldoening aan het bepaalde in het tweede lid van artikel 60 van de Grondwet, de eer u hierbij de Franse tekst en de vertaling in het Nederlands mede te delen van het eveneens op 18 november 1981 te 's-Gravenhage tot stand gekomen Administratief Akkoord met betrekking tot de wijze van toepassing van bovengenoemd verdrag (Trb. 1982, 21).

Dit Administratief Akkoord behoeft ingevolge artikel 62, eerste lid, sub b, van de Grondwet, niet de goedkeuring der Staten-Generaal.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
M. van der Stoep

¹ Nedergelegd op de bibliotheek ter inzage.

Toelichtende nota

Algemeen

Tot 5 juli 1975 maakten de Kaapverdische eilanden deel uit van de Republiek Portugal. Ingevolge zijn artikel 42 was het Verdrag tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Portugese Republiek inzake sociale zekerheid (laatstelijk Trb. 1980, 201) mede op deze eilanden van toepassing.

Bij de stichting van de Republiek Kaapverdië op 5 juli 1975 hield het Verdrag tussen Nederland en Portugal inzake sociale zekerheid met betrekking tot de onderdanen van de nieuwe republiek op van toepassing zijn.

Zonder nadere regeling zou de waarborg van de aanspraken op uitkeringen en verstrekkingen krachtens de Nederlandse wetgeving inzake sociale zekerheid, voor zover gebaseerd op de verdragsregeling, voor ruim duizend Kaapverdische gezinnen zijn vervallen. Om dit te voorkomen heeft de Regering van de Republiek Kaapverdië bij brief dd. 2 oktober 1975 de wens te kennen gegeven dat, hangende de totstandkoming van een eigen verdrag tussen Nederland en de Republiek Kaapverdië inzake sociale zekerheid, in de betrekkingen tussen beide landen de bepalingen van het verdrag met Portugal nog van toepassing zouden blijven, een en ander met inachtneming van de gewijzigde omstandigheden. De Nederlandse Regering heeft daarmee bij brief van 11 december 1975 ingestemd (Trb. 1976, 6).

Onderhandelingen tussen regeringsdelegaties te Den Haag hebben in april 1981 vervolgens geleid tot de opstelling van een Verdrag inzake sociale zekerheid en een daarbij behorend slotprotocol. Hierbij is ernaar gestreefd de verdragstekst zoveel mogelijk overeen te laten komen met de tekst van de inmiddels herziene verdragsregeling met Portugal, neergelegd in het op 19 juli 1979 te 's-Gravenhage ondertekende Verdrag inzake sociale zekerheid tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Republiek Portugal (laatstelijk Trb. 1980, 203). In verband hiermede kunnen in deze nota de met het herziene Portugese verdrag overeenkomende bepalingen buiten beschouwing blijven. Voor zoveel nodig moge verwezen worden naar de desbetreffende toelichtende nota, op 12 maart 1980 aan de beide Kamers der Staten-Generaal aangeboden (zitting 1979–1980, 16 129).

Bijzondere opmerkingen

Anders dan het herziene verdrag met Portugal bevatten de *Algemene bepalingen* van het onderhavige verdrag geen speciale voorzieningen, gericht op het voorkomen van samenloop van uitkeringen van het ene land met uitkeringen of inkomsten uit het andere land. Dit doet evenwel niets af aan de bevoegdheid van de partijen om in hun onderscheiden nationale wetgevingen voorzieningen ter zake te treffen.

Eveneens ontbreekt bij de bepalingen inzake ziekte en moederschap een speciale voorziening inzake aanspraken welke binnen een bepaalde termijn na het einde van de verplichte verzekering van het ene land bij vertrek naar het andere land daaraan nog kunnen worden ontleend. Het ontbreken van wachttijden in de wetgevingen van beide partijen maakt een dergelijke voorziening overbodig.

Gelet op de divergerende ontwikkeling van de Portugese en de Kaapverdische wetgevingen op het gebied van de langlopende uitkeringen moest voor de bijzondere bepalingen met betrekking tot de risico's invaliditeit, ouderdom en overlijden een andere opzet gekozen worden. Het verdrag bevat dan ook in hoofdstuk 2 van titel III een sectie met bepalingen, die gelijkelijk van toepassing zijn op de uitkeringen ingevolge de wettelijke regelingen van de beide partijen. In een andere sectie zijn aanvullende bepalingen opgenomen, welke gelet op de bijzondere aard van met name de Nederlandse wettelijke regelingen noodzakelijk bleken.

Het advies van de Raad van State wordt niet openbaar gemaakt op grond van het bepaalde in artikel 25a, derde lid, onder b, van de Wet op de Raad van State.

De gemeenschappelijke bepalingen bevatten de traditionele regelingen aangaande samentelling van verzekeringstijdvakken en gelijkstelling van verzekeringen voor de opening van het recht op uitkeringen en voorts de pro-rata berekening van de uitkeringen op basis van de verzekeringsloopbanen in beide landen. Zij beantwoorden aan de eisen, welke gesteld zijn in het door het Koninkrijk in 1938 bekrachtigde Verdrag betreffende het instellen van een internationaal stelsel van behoud van aanspraken en verkregen rechten, voortvloeiende uit de ouderdoms- en invaliditeits- en de weduwen- en wezenverzekering 1935 (IAO-Verdrag Nr. 48) (laatstelijk Trb. 1980, 115).

De bijzondere bepalingen met betrekking tot de uitkeringen krachtens de Nederlandse wettelijke regelingen bevatten enige aanvullende voorzieningen, welke beogen het algemene stelsel van behoud van verkregen rechten en aanspraken overeenkomstig de daaraan ten grondslag liggende gedachten en bedoelingen te doen functioneren.

Het naast elkaar bestaan van de Wet op de Arbeidsongeschiktheidsverzekering en de Algemene Arbeidsongeschiktheidswet biedt aanzienlijke problemen bij de pro-rata vaststelling van een arbeidsongeschiktheidsuitkering, verschuldigd aan een werknemer die achtereenvolgens in beide landen verzekerd was. *Artikel 22* van het verdrag geeft in verband hiermede nadere regelen over de vaststelling van het theoretisch uitkeringsbedrag en de bij de pro-rata verdeling van dit bedrag in aanmerking te nemen tijdvakken. De omstandigheid dat het verdrag uitsluitend op werknemers van toepassing is, liet een meer eenvoudige regeling toe dan die welke getroffen moest worden in de jongste door het Koninkrijk gesloten verdragen, welke mede op zelfstandigen of niet-actieven van toepassing zijn. Zie bijvoorbeeld de bijlage VIII van het Verdrag betreffende de sociale zekerheid van rijnvarenden (herzien) (Trb. 1981, 43).

De artikelen 23 en 24 maken het de Nederlandse bevoegde organen mogelijk de pensioenen ingevolge de Algemene Ouderdomswet, toekomende aan personen die in beide landen verzekerd zijn geweest, te berekenen zonder toepassing van de algemene bepalingen in de eerste sectie van meergenoemd hoofdstuk van het verdrag. Rekening moet evenwel worden gehouden met de bijzondere voorzieningen in artikel 24 met betrekking tot bij de berekening van het gehuwdenpensioen mede in aanmerking te nemen tijdvakken. Deze voorzieningen zijn overigens dezelfde als die in het herziene verdrag met Portugal (artikel 25).

Artikel 25 bevat enige bepalingen waarmede bij de toepassing van de algemene bepalingen van de eerste sectie van meergenoemd hoofdstuk rekening dient te worden gehouden. Het gaat hier met name om bepalingen die betrekking hebben op de uitkeringen, voorzien in de Algemene Weduwen- en Wezenwet. Het eerste lid van dit artikel preciseert de verzekeringswaarde, gesteld in het tweede lid van artikel 16, ten einde onzekerheid over de draagwijdte van deze verdragsbepaling uit te sluiten.

Voor de pro-rata berekening van de pensioenen ingevolge de Algemene Weduwen- en Wezenwet geven de overige leden van artikel 25 regels met betrekking tot de vaststelling van de al dan niet in aanmerking te nemen tijdvakken van verzekering en de gelijkstelling daarmede van bepaalde tijdvakken. Hiermede wordt beoogd de verhouding van de door Nederland te honoreren tijdvakken tot de maximale verzekeringsduur zo goed mogelijk af te stemmen op de tijdsduur gedurende welke premies verschuldigd zijn geweest of verschuldigd zouden zijn geweest indien de betrokken wet eerder in werking was getreden.

Aangezien het merendeel van de Kaapverdiërs in de Nederlandse koopvaardij tewerkgesteld is en uit dien hoofde ook verzekerd is, is met betrekking tot arbeid, verricht voor 1 oktober 1959 (de dag van inwerking-treding van de AWW) nog uitdrukkelijk bepaald, dat arbeid aan boord van een zeevaartuig in dienst van een Nederlandse werkgever hiertoe gelijkgesteld wordt met in Nederland verrichte premieplichtige arbeid.

Omdat de Kaapverdise sociale zekerheidswetgeving geen uitkeringen bij werkloosheid kent, is afgezien van een regeling welke betaling van werkloosheidsuitkeringen – na terugkeer naar Kaapverdië – onder bepaalde voorwaarden en binnen bepaalde grenzen voor Nederlandse rekening mogelijk maakt.

Het slotprotocol, dat een integrerend deel van het verdrag vormt, garandeert dat een in Kaapverdië wonende gerechtigde op een Nederlands pensioen, die niet onder de verplichte ziekenfondsverzekering valt noch onder de Kaapverdise wetgeving recht op geneeskundige hulp heeft, desgewenst wordt toegelaten tot de vrijwillige verzekering, geregeld in de Ziekenfondswet. De te betalen premie wordt vastgesteld overeenkomstig door de Minister van Volksgezondheid en Milieuhygiëne vast te stellen regels. Deze voorziening is van belang voor in Kaapverdië wonende pensioengerechtigden wier verplichte ziekenfondsverzekering eindigt wegens het bereiken van de 65-jarige leeftijd.

Wat het Koninkrijk betreft zal het verdrag, zoals blijkt uit artikel 1, onder a, alleen voor Nederland gelden.

De Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
C. I. Dales

De Minister van Volksgezondheid en Milieuhygiëne,
M. H. M. F. Gardeniers-Berendsen

De Staatssecretaris van Buitenlandse Zaken,
H. van den Broek